

NUOTRAUKŲ SĄRAŠAS

1. Žvejų gatvė;
2. Šurfo Nr. 2 R sienelė;
3. Šurfo Nr. 1 R sienelė;
4. Žvejų gatvė ties šurfu Nr. 2;
5. Žvejų gatvė ties šurfu Nr. 1;
6. Šurfo Nr. 3 P – V kampas;
7. Šurfo Nr. 4 V sienelė;
8. Šurfo Nr. 6 V sienelė;
9. Šurfo Nr. 7 R sienelė;
10. Šurfo Nr. 5 V sienelė;
11. Šurfo Nr. 8 V sienelė;
12. Šurfo Nr. 9 R sienelė;
13. Šurfo Nr. 10 R sienelė;
14. Šurfo Nr. 17 P sienelė;
15. S. Neries gatvė ties šurfu Nr. 17;
16. Šurfo Nr. 12 V sienelė;
17. Šurfo Nr. 13 V sienelė;
18. Šurfo Nr. 15 Š sienelė;
19. Šurfo Nr. 16 Š sienelė;
20. Šurfo Nr. 18 V sienelė;
21. Šurfo Nr. 11 V sienelė;
22. Šurfo Nr. 14 R sienelė;
23. Šurfas Nr. 60;
24. Šurfas Nr. 61;
25. Šurfo Nr. 62 Š sienelė;
26. Šurfo Nr. 63 Š sienelė;
27. Šurfo Nr. 64 P sienelė;
28. Šurfas Nr. 65;
29. Šurfas Nr. 19;
30. Šurfo Nr. 21 Š sienelė;
31. Šurfo Nr. 20 Š sienelė;
32. Šurfo Nr. 41 Š sienelė;
33. Šurfo Nr. 40 R sienelė;
34. Šurfo Nr. 42 Š sienelė;
35. Šurfas Nr. 43;
36. Šurfas Nr. 56;
37. Šurfo Nr. 55 P sienelė;
38. Šurfo Nr. 54 P sienelė;
39. Šurfo Nr. 53 P sienelė;
40. Šurfas Nr. 53;
41. Šurfo Nr. 36 P sienelė;
42. Trasa J. Nastopkos gatvėje;
43. Šurfo Nr. 37 Š sienelė;
44. Trasa V. Kudirkos gatvėje;
45. Trasa Žalgirio gatvės pradžioje;
46. Trasa Žalgirio gatvės pradžioje;
47. Šurfo Nr. 32 Š sienelė;
48. Šurfas Nr. 32;

49. Šurfo Nr. 33 Š sienelė;
50. Šurfo Nr. 34 Š sienelė;
51. Šurfo Nr. 35 V sienelė;
52. Šurfo Nr. 38 R sienelė;
53. Šurfo Nr. 39 R sienelė;
54. Šurfo Nr. 46 R sienelė;
55. Šurfo Nr. 44 V sienelė;
56. Šurfas Nr. 45;
57. Šurfo Nr. 47 Š sienelė;
58. Šurfo Nr. 48 Š sienelė;
59. Šurfas Nr. 49;
60. Šurfo Nr. 50 R sienelė;
61. Šurfo Nr. 51 R sienelė;
62. Šurfo Nr. 52 V sienelė;
63. Šurfo Nr. 57 R sienelė;
64. Šurfo Nr. 58 R sienelė;
65. Šurfo Nr. 59 P sienelė;
66. Koklio – juostelės fragmentas, rad. sąrašė Nr. 1
67. Kampinio koklio plokštės fragmentas, rad. sąrašė Nr. 3;
68. Koklio – juostelės fragmentas, rad. sąrašė Nr. 6;
69. Koklio plokštės fragmentas, rad. sąrašė Nr. 7;
70. Koklio plokštės fragmentas, rad. sąrašė Nr. 8;
71. Koklio plokštės fragmentas, rad. sąrašė Nr. 9;
72. Koklio plokštės fragmentas, rad. sąrašė Nr. 10;
73. Uknolis, rad. sąrašė Nr. 13;
74. Dubens pakraštėlio fragmentas, rad. sąrašė Nr. 15;
75. Indo dugnelio fragmentas, rad. sąrašė Nr. 16;
76. Indo pakraštėlio fragmentas, radinių sąrašė Nr. 17;
77. Indo pakraštėlio fragmentas, radinių sąrašė Nr. 19, 20 – 21.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

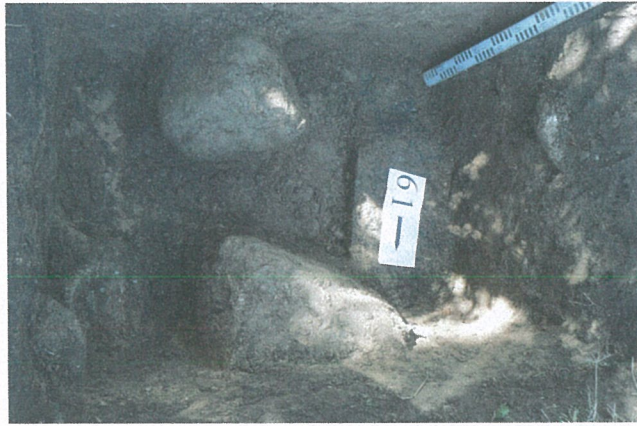
21

22

23

24

25

26

27

28

29

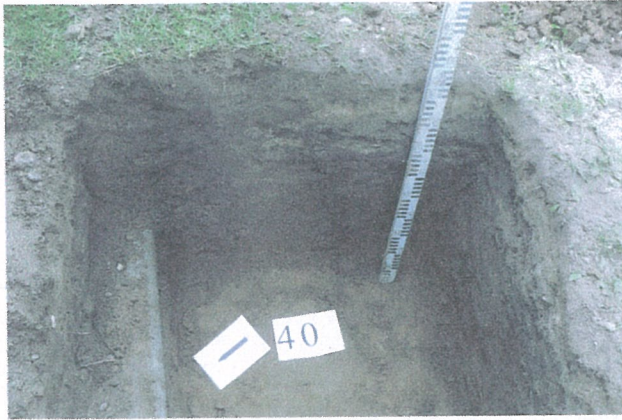
30

31

32

33

34

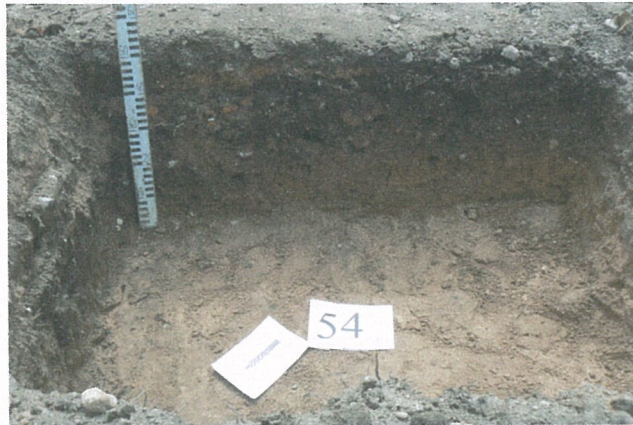
35

36

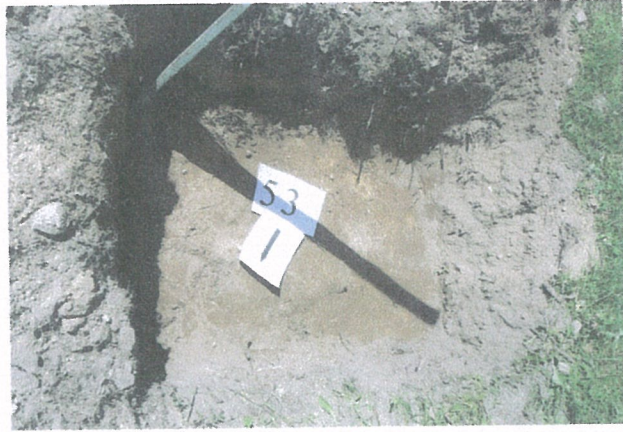
37

38

39

40

41

42

43

44

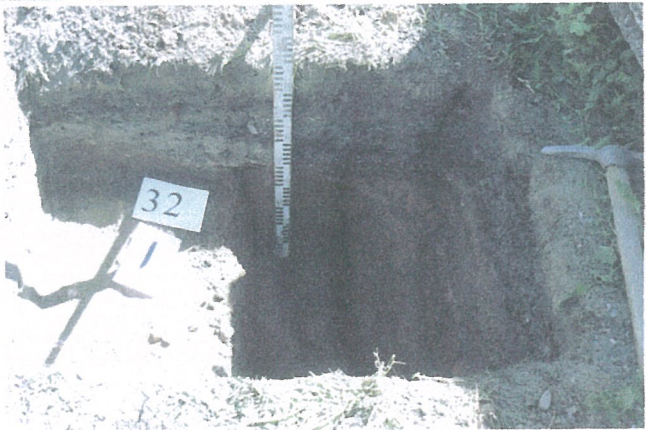
45

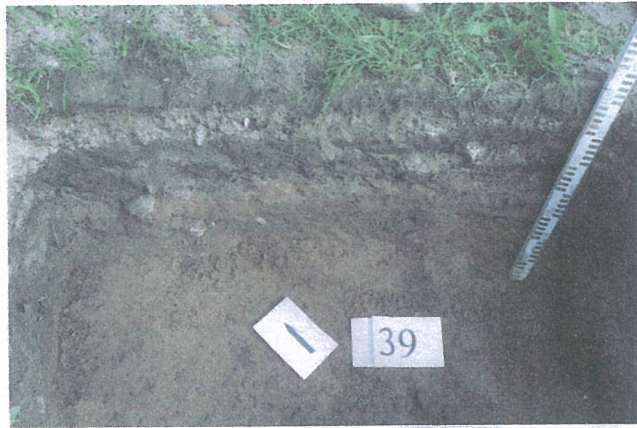
46

47

48

53

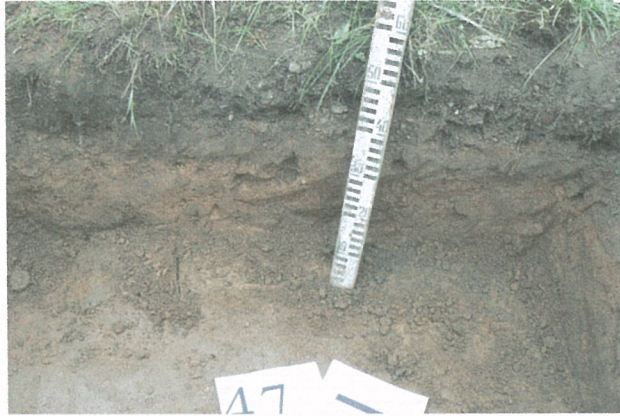
54

55

56

57

58

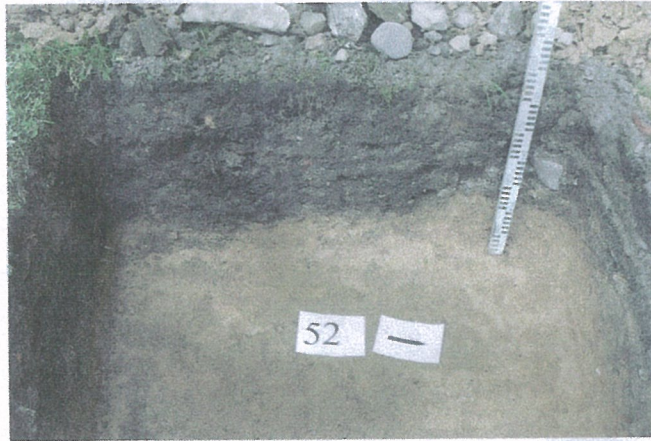
59

60

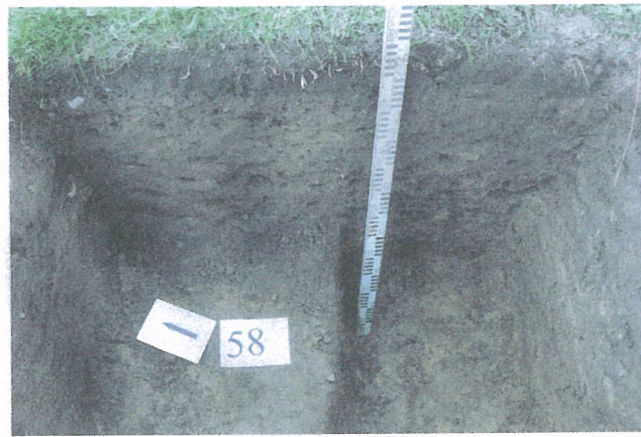
61

62

63

64

65

66

Inv. Nr. 1.

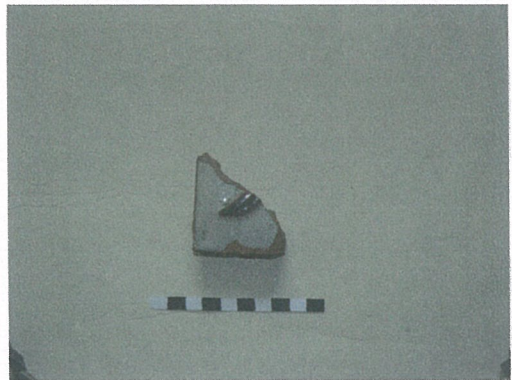
67

Inv. Nr. 3.

68

Inv. Nr. 6.

Inv. Nr.7.

69

Inv. Nr. 8.

70

Inv. Nr. 9.

71

Inv, Nr. 10.

72

Inv. Nr. 13.

73

Inv. Nr. 15.

74

Inv. Nr. 16.

75

76

Inv. Nr. 17.

77

Inv. Nr. 19.

Inv. Nr. 20, 21.

PRIEDŲ SĄRAŠAS

1. Žvalgomųjų archeologinių tyrimų programos kopija;
2. Žvalgomųjų archeologinių tyrimų programos patikslinimo kopija;
3. 2007-04-19 Nr. 27 Leidimo vykdyti archeologinius tyrimus kopija;
4. XVII a. T. Makovskio graviūros kopija;
5. Biržų miesto 1922 metų plano fragmento kopija;
6. Radinių sąrašas;
7. Biržų krašto muziejaus „Sėla“ Eksponatų priėmimo- perdavimo akto kopija.

Žvalgomųjų archeologinių tyrimų Biržų senojo miesto vietos (A518PI bei urbanistikos paminklo teritorijoje (UV -4) programa 2007 m.

2007 - 2008 m. vakarinėje Biržų miesto dalyje bus vykdomas vandentiekio ir kanalizacijos įrengimo ar renovavimo projektas. Darbai vyks ir 11 gatvių, kurių atkarpos patenka į Biržų senojo miesto vietos (A518P), bei urbanistikos paminklo (UV -4) teritoriją. Biržų miesto vakarinė pusė už Agluonos upės į saugomą teritoriją buvo įtraukta tik 1994 m., remiantis 1991 m. vykdytų žvalgomųjų archeologinių tyrimų medžiaga (L.Dzikas, ataskaitą parengė Arūnas Baublys 1994 m.).

Nuo XVI a. pab. iki 1919 m. vakarinė miesto dalis iki Agluonos upės buvo Biržų dvaro žemė. 1919 m. po Biržų dvaro parceliacijos, ši miesto dalis buvo pavadinta Naujamiesčiu. 1922 m. Biržų miesto generaliniame plane buvo suprojektuotos gatvės, kvartalai, kurie išlikę iki šių dienų.

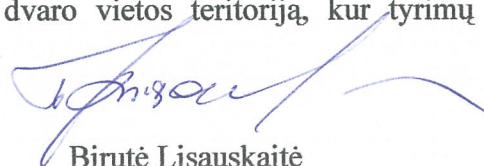
XVII a. pr. T. Makovskio graviūroje pažymėtas kelias į Žemaitiją bei dvaras („Praedium“), buvęs Agluonos upės kairiajame krante. XIX a. Biržų palivarko plane pažymėtas dvaras dabartinėje Dvaro gatvėje.

Naujamiestyje archeologiniai tyrimai iki 1994 m. nebuvo vykdomi, apart 1991 m. vykdytų žvalgomųjų tyrimų senamiesčio teritorijai patikslinti. Todėl archeologiškai teritorija nėra žinoma.

Žvalgomieji archeologiniai tyrimai buvo vykdyti 1995 m. Dvaro gatvėje, vedant dujotiekį (R.Songailaitė. ATL1994 ir 1995 m. P.264-265). Darbai vyko Dvaro gatvės vakarinėje pusėje. Tyrimų metu kultūrinio sluoksnio nerasta.

1997 m. archeologinių tyrimų metu prie buvusios cerkvės (Kęstučio g.10) buvo rasta kripta kaip manoma su šventikų kapais, bei lokalizuotos buvusios stačiatikių kapinės. Kęstučio g. 10 (dab. Nord/DNB/LT Biržų banko skyrius) vykdant inžinerinių tinklų rekonstrukciją buvo rasti pastato pamatai su rūsiu. Rastieji radiniai – puodyniniai, herbiniai Kristupo Radvilos kokliai, keramikos šukės, monetos leido šioje vietoje lokalizuoti Biržų XVI a. pab.- XVII a. pr. dvarą, vienalaikį su Biržų I-ąją tvirtove (R.Songailaitė. ATL 1996 ir 1997 metais. P. 407-411). 2003 m. kitapus gatvės, Kęstučio g.13, buvo ištirtas 25 kv.m plotas. Rastas 0,6 -0,7 m storio kultūrinis sluoksnis su XVI a. pab. -XVII a. pr. Biržų dvaro pastato pamatais bei herbinais Radvilų koklių fragmentais. (R.Songailaitė. ATL 2003, p. 222).

2007-2008 m. darbai vyks Kęstučio, Dvaro, S.Neries, Žvejų, Ežero, Geležinkelio, Nastopkos, Žalgirio, V.Kudirkos, Taikos, Stoties gatvėse. Jų eiliškumas iki šiol nėra galutinai nustatytas. Viso apie 3000 m ilgio gatvių atkarpose iš jų apie 1000 m yra Biržų senojo miesto vietos (A518P) teritorijoje. Trasų plotis iki 1,5 m, gylis 1,8 m. Žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu numatyta iškasti 50 šurfų 2,0x1,0 m dydžio. Šurfais bus tirama Žvejų, S. Neries, Ežero bei Kęstučio g. atkarpa, patenkančios į Biržų senojo miesto vietos (A518P) teritoriją, išskiriant Kęstučio g. atkarpa prie Agluonos upės, buvusio senojo Biržų dvaro vietos teritoriją, kur tyrimų metu gali būti tikslinama programa.

Birutė Lisauskaitė

- Biržų senojo miesto vieta (A-518P)
- Biržų m. urbanistikos paminklo teritorija (UV-4)

2007 - 2008 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų vietos.

Žvalgomųjų archeologinių tyrimų Biržų senojo miesto vietos (A518PI bei urbanistikos paminklo teritorijoje (UV -4) programos 2007 m. patikslinimas

2007 m., vedant kanalizaciją ir vandentiekį Biržų miesto vakarinėje dalyje, tikslinga vykdyti archeologinius tyrimus:

1. Kęstučio gatvėje nuo Agluonos upės tilto į vakarus iki Dvaro gatvės. Šioje apie 100 metrų atkarpoje atidengti 2 plotus po 10 kv.m. Tai būtų tarp Kęstučio g.10 (Nord dnb) ir Kęstučio g. 13, bei ties Kęstučio g. 12 (buvusios cerkvės). Ištyrus šią teritoriją, būtų galima patikslinti XVI a. pab. –XVII a. pr. buvusio Radvilų dvaro kai kuriuos pastatus.
2. Žvejų gatvės apie 350 m atkarpoje atidengti 3 plotus po 4-6 kv.m.: prie S.Neries g., prie Ežero gatvės bei prie Biržų evangelikų reformatų kapinių. Žvejų gatvėje būtų galima lokalizuoti senąjį kelią,ėjusį iš Žemaitijos į Biržus.

Viso archeologinių tyrimų numatyta apie 50 kv. m.

Likusiose gatvių atkarpose (apie 2000 m), t.y. urbanistikos paminklo teritorijoje, bus kasami šurfai 1 x 2 m dydžio.

Birutė Lisauskaitė

Leidimas galioja iki 2007-11-30

LEIDIMAS

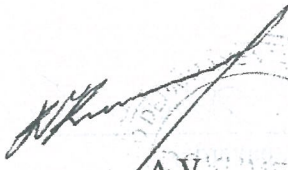
vykdyti archeologinius tyrimus

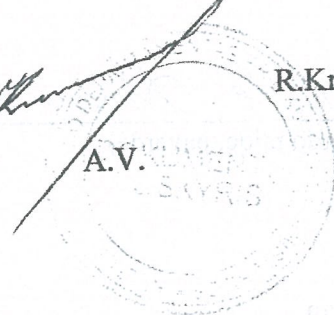
2007-04-19 Nr.27
Vilnius

Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 18 str. šis leidimas išduotas **B.Lisauskaitei** vykdyti Biržų senjojo miesto vietos (A518P), Dvaro, Žvejų, S.Neries, Ežero bei Kęstučio g. ir Biržų urbanistikos paminklo teritorijos (UV-4), Geležinkelio, Nastopkos, Žalgirio, V.Kudirkos, Taikos, Stoties g., Biržų m., **archeologinius tyrinėjimus**, taip pat naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotografuoti, piešti, rinkti radinius ir mėginius tiriamame objekte.

Tyrimų projektas: Žvalgomųjų archeologinių tyrimų Biržų senjojo miesto vietos (A518P bei urbanistikos paminklo teritorijoje (UV-4)) programa 2007 m. bei Žvalgomųjų archeologinių tyrimų Biržų senjojo miesto vietos (A518P bei urbanistikos paminklo teritorijoje (UV-4)) programos 2007 m. patikslinimas, 2007-04-11 ir 2007-04-19, Nr.27.

Kontrolės skyriaus vedėjas

R.Kraujalis

A.V.

Lacus duobus artibus fluminibus

hominum molarum

Alba

Arx

Prato riuo

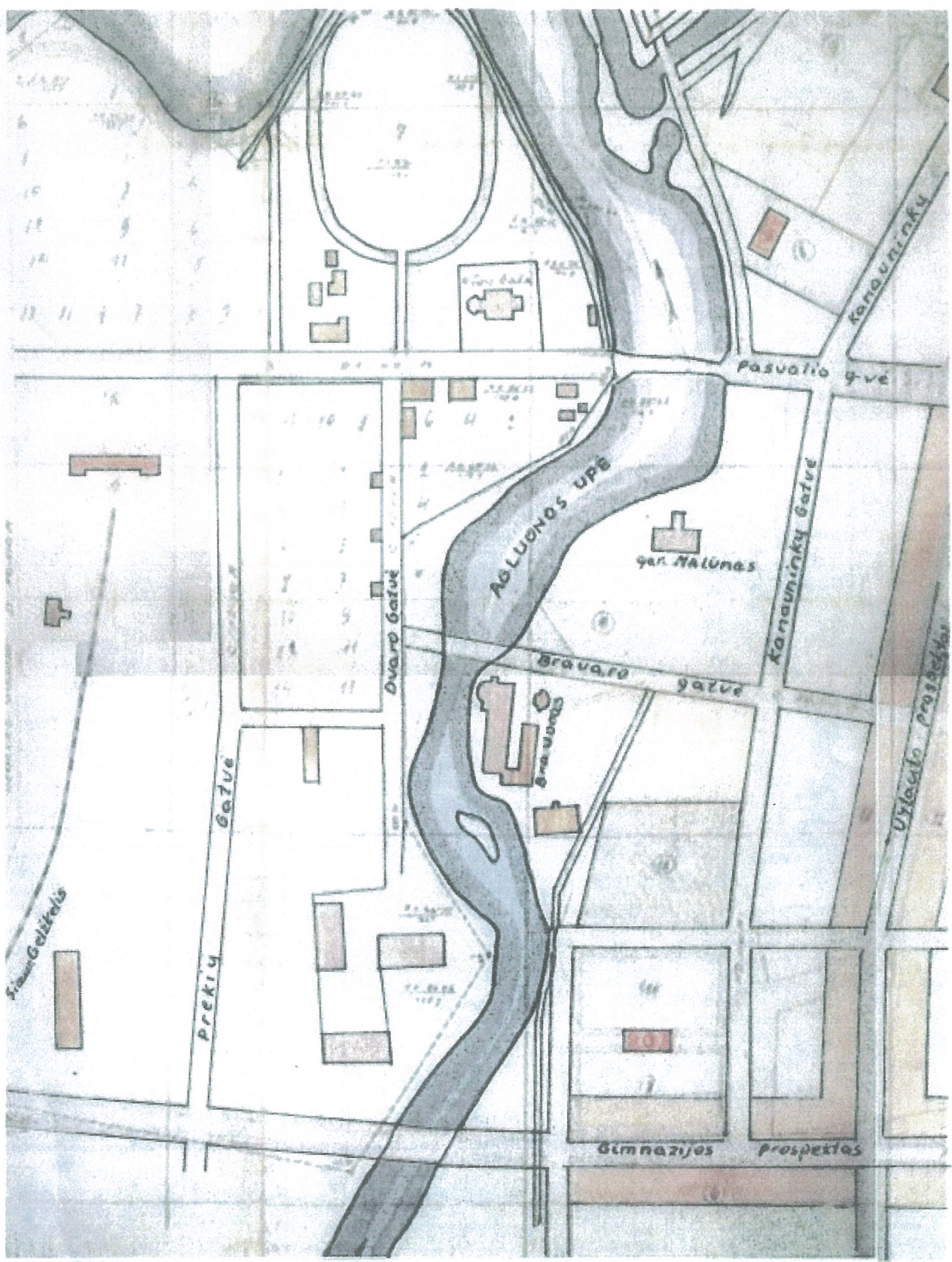
Opus f

Pratum samogitianum

Pradium

BIRZE
Illustrissimorum Ducum
Radziwilorum domus
civium

Via Vilnam Versus

RADINIŲ SĄRAŠAS

Žalgirio g. teritorija, trasos 0 – 35,0 m.
Gylis 0,2 – 0,5 m.

1. Koklio – juostelės, kampinės, fragmentas. Juostelė glazūruota šviesiai rusva glazūra su angobu. Juostelė pusės apkritimo formos. Tvirtinimui skirta plokštelė kampu nupjauta. Plotis -2,7 cm. Dydis – 6,2x13,4 cm. (žiūr, nuotr. Nr. 66).
2. Indo dugnelio su sienele fragmentas. Dugnelis lygus, tiesus. Sienelė kampu atlenkta į išorę. Vidinėje pusėje žymios žiedimo rievės Vidinė pusė glazūruota tamsiai žalia glazūra, išorinė pusė apačioje glazūruota ruda glazūra, viršutinė – žalia. Dydis -5,2x6,9 cm. Storis 0,6 cm
3. Koklio plokštės, kampinės, fragmentas. Puošta augaliniu ornamentu. Glazūruota gelsva glazūra su angobu. Dydis – 5,2x10,7 cm. (žiūr. nuotr. Nr. 67).
4. Čerpės molinės, „vienuolės“ fragmentas. Dydis – 6,4x8,3 cm. Storis 1,8 cm.
5. Indo dugnelio su sienele fragmentas. Dugnelis lygus, tiesus. Sienelė kampu atlenkta į išorę. Vidinėje pusėje žymios žiedimo rievės Vidinė pusė glazūruota tamsiai žalia glazūra, išorinė-šviesiai žalia glazūra su angobu. Dydis -3,8x9,0 cm Storis 0,5 cm
6. Koklio – juostelės, kampinės, fragmentas. Juostelė glazūruota tamsiai ruda glazūra. Juostelė pusės ovalo formos. Tvirtinimui skirta plokštelė kampu nupjauta. Plotis - 2,6 cm. Dydis – 6,1x10,0 cm. (žiūr, nuotr. Nr. 68).

Šurfas Nr. 8.
Gylis 0,3 m.

7. Koklio, herbinio, plokštės dešinio viršutinio kampo fragmentas. Plokštė glazūruota balta glazūra. Kampe fragmentas rudai glazūruoto ornamento - augalo šakelės, koku buvo puošti Liudvikos Karolinos laikotarpio Biržų pilies kokliai. Dydis 10,3 x 4,4 cm. (žiūr. nuotr. Nr. 69).
8. Koklio plokštės pakraščelio fragmentas. Plokštė glazūruota balta glazūra, įrėminta 0,9 cm pločio rėmeliu, glazūruotu žalia glazūra. Plokštė buvusi ornamentuota stilizuotu palmės lapo ornamentu, palmete. Dydis 8,9 x 2,8 cm. (žiūr. nuotr. Nr. 70).
9. Koklio, herbinio, plokštės apatinio kairiojo kampo su kakleliu fragmentas. Plokštė glazūruota balta glazūra. Centre fragmentai auksuotų stilizuotų palmės lapų vainiko ornamentu. Dydis 10,3 x 4,4 cm. (žiūr. nuotr. Nr.71).
10. Koklio, herbinio, plokštės dešinio apatinio kampo fragmentas. Plokštė glazūruota žalia glazūra. Plokštėje herbas įrėmintas stilizuotų palmės lapų motyvu. Dydis 8,3 x 9,5 cm. (žiūr. nuotr. Nr.72).
11. Koklio – juostelės fragmentas. Juostelė buvusi glazūruota tamsiai ruda glazūra. Dydis 5,8 x 6,7 cm.

Šurfas Nr. 47.

13. Uknolis, geležinis, kaltinis. Kotelis beveik apskrito pjūvio. Skersmuo – 1,4 cm. Ilgis-14,3 cm. Galvutė apskrita. Skersmuo – 2,4 cm. Gylis 0,4 m. (žiūr. nuotr. Nr.73).

Šurfas Nr. 9.

Gylis 0,45 m

14. Čerpės molinės, lovinės fragmentas. Vidinėje pusėje žymūs braukai. Dydis - 8,7 x 13,8 cm. Storis 1,2 cm.
15. Dubens molinio pakraštėlio fragmentas. Sienelė nuo dugnelio kampu atlenkta į išorę. Lūpa kampu palenkta į vidų, vidutinio ilgio, išstetos „B“ formos. Išorė lygi, neglazūruota. Vidinė pusė su angobu. Glazūruota geltona glazūra. Dydis - 7,8 x 9,2 x 0,8 cm. (žiūr. nuotr. Nr. 74).
16. Indo molinio dugnelio fragmentas. Dugnelis lygus, tiesus. Vidinėje pusėje žymios žiedimo rievės. Glazūruota ruda glazūra. Skersmuo - 4,7 cm. Dydis 4,5 x 7,2 cm. Storis 0,4 cm. (žiūr. nuotr. Nr. 75)
17. Indo molinio pakraštėlio fragmentas. Sienelė „C“ formos. Lūpa vidutinė, „r“ formos. Briauna apvali. Sienelės neglazūruotos. Išorė lygi. Vidinėje pusėje nežymios žiedimo rievės. Molio masė viduryje pilka, kraštuose ruda su smulkiomis grūsto akmenų priemaišomis. Dydis 9,3 x 10,6 x 0,8 cm. (žiūr. nuotr. Nr. 76).
18. Indo sienelės fragmentas. Sienelė „C“ formos. Sienelės neglazūruotos. Išorė lygi. Molio masė pilka su smulkiomis grūsto akmenų priemaišomis. Dydis 4,2 x 7,2 x 0,6 cm.

Šurfas Nr. 39.

19. Indo molinio kaklelio fragmentas. Kalelis trumpas. Lūpa trumpa, „r“ formos, briauna tiesi. Išorinė ir vidinė pusės glazūruota ruda glazūra. Ryškios žiedimo rievės. Molio masė šviesiai ruda be ryškesnių priemaišų. Dydis 4,2x4,7x0,4 cm (žiūr. nuotr. Nr. 77).
- 20, 21. Indo molinio sienelės fragmentai Išorė ir vidus glazūruoti žalsva glazūra. Išorėje išlikę fragmentai horizontalių griovelių ornamento. Molio masė rusva, be žymesnių priemaišų. Dydis 4,1x6,5x0,6 cm. (žiūr. nuotr. Nr.78).

BIRŽŲ KRAŠTO MUZIEJUS „SĖLA“
Jonušo Radvilos g. 3, 41175 Biržai

Ekspонатų priėmimo-perdavimo aktas Nr. 13

2008 m. kovo mėn. 15 d.

Muziejus, atstovaujamas vyr. archeologų sąjūdos, pėsčiųjų kitiškėlių

2008 m. kovo mėn. 15 d. priėmė, o Birutė Liščionienė, archeologė, gyv. a.k.

Gov. Nepokrenko p. 13 Vėluose

perdavė nuolat muziejui šias muziejines vertybes, eksponatus:
(nuolat ar laikinai saugoti)

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas	Skaičius	Būklė	Kaina	Suma	Apskaitos atžymėjimas
1.	Archeologinių tyrimų Biržuose, Radvilos p. 18 atšaka 1007 m. ir	1				
2.	Kardžiai (pėčių Miglelaukai)	11				
3.	Archeologinių tyrimų Biržų Naujamiesčio kaimo 1007 m. ir 1008 m. radiniai	21				
4.	Archeologinių tyrimų Biržų Naujamiesčio 1007 m. radiniai	1				